

İSMET ÖZEL

Zincirin en zayıf halkası

1 917 yılında Rusya 'da Bolşeviklerin iktidarı almalarına yol açan ihtilâl patlak verince zihni Marksist yorumlarla bezenmiş insanlar için bir rahatlık doğmuş olmadı. Karl Marx ve yandaşlarının öngördüğü bir oluşum değildi bu. Teoriye göre sosyalist ihtilal emek sermaye çatışmasının yoğun bir biçimde yaşandığı sanayiileşmiş toplumlarda cereyan etmeliydi. Oysa İngiltere'de ve kıta Avrupasının kapitalist gelişmesini belli bir olgunluk düzeyine vardırırmış toplularında sosyalist gelişmelere bel bağlayanlar ikinci Enternasyonal aracılığıyla işçi sınıfının gelir düzeyini yükseltmek için onun demokratik örgütlenmesine öncelik vermeyi benimsemiş ve yine demokratik yolla çalışan kitlelerin siyasi katılım nisbetini artırmayı geçerli ve gerekli saymaya başlamıştı. Bu tutum Rusya'daki ihtilale bel bağlayanlar tarafından ihanetle nitelendirildi. Moskova'da toplanan üçüncü Enternasyonal dünya işçi sınıfının öncülüğünü üstlendiğini ilan etti.

Siyasi nutuk itibarıyla Rusya'daki komünistlerin öncülüğü ne derece parlak görünürse görünsün onların gerçek konumu hem Marksist teori açısından ve hem de dünyaya müdaahale kapasiteleri itibarıyla pek parlak değildi. Ortada bir ihtilal vardı; ama neden bunu sosyalist ihtilal diye adlandırmak gereksindi? Yeni toplumsal düzenin sosyalizme açık bir tarafını keşfetmek için büyük ölçüde teorik zorlama gerekiyordu. O günlerin Rusyası kapitalist bir yapıya sahip olmak şöyle dursun, bünyesinde feodalizm öncesi" toprak köleliği" gibi ilişkileri barındıran bir ülkeydi. Alman mali sermayesinin kısmi müdahalesi dışında o günün modern kapitalist işleyişine mahsus vasıflar Rusya'ya yabancıydı. Rus komünistleri kendilerinin doğru çizgi üzerinde bulduklarına inandırmak için bir ideolojik gerekçe uydurdular ve dediler ki "dünya kapitalist sistemi zincirin en zayıf halkasından kopmuştur". Yani kapitalizmi yıkmak için mücadele ettiklerini öne sürüyor ve düşmanı oldukları sistemin en zayıf halkasını kopardıklarını iddia ediyorlardı. Bu palavra 90'lı yıllarda dünya kapitalist sisteminin bütün komünistleri gülünç hale getirdiği zamana kadar kimseye palavra gibi görünmüyordu.

Palavraya düşkünlük biz insanların kolayca kurtulamayacağı bir zaafı. İşte bu sebepten tarihin yeni kapanmış bir sayfasına dair bu uzun araştırmayı günümüz müslümanlarının palavra düşkünü eğilimlerine atıfta bulunabilmek için yaptım. Biz müslümanlar da kolaylıkla bazı palavraları işe yarar sayma hatasına kapılabilir, toplumların dönüşümleri ile bağlantılı gerçek dinamikleri gözden uzak tutarak bazı siyasi atılımların gerçek boyutlarını farketmek yerine onlara gönül okşayıcı isimler takıp oyalanabiliriz. Daha rahatsızlık verici olan şu ki emek vermemiz gereken işleri bırakıp karşısında yer almayı görev bildiğimiz islam aleyhtarları kuruluşların hizmetine girebiliriz.

İçinde yer aldığımız olayların mahiyetini teşhis ederken her şeyin adını doğru koymak gerek. Kendimizi aldatmak üzere koyduğumuz her ismin sonunda kendi elimizi kolumuzu bağlayacağını iyi bilmeli. Kısa vadeli çıkarlar adına razı olduğumuz veya karşısında sesimizi yükseltmediğimiz her siyasi palavra şimdiden ülke hayatının kendi kişisel hayatımızın önüne engeller koymuştur bile. Türkiye'de yaşayan insanlar olarak palavra girdabında çabucak kapılıverdik. Nasıl 1917 Rusyasında emperyalizmin en zayıf halkasının kopartıldığı bir palavra idiyse, Türkiye'de bir siyasi hedefi belirgin bir islami hareketin yürütüldüğü ve toplumda din (islam) merkezli bir atılımın cereyan ettiği bir palavradır. Buna mukabil Rusya'da Çarlığın yıkılışı ve Türkiye'de Cumhuriyet rejiminin din karşısındaki tutumu sebebiyle bir bunalım yaşadığı inkar edilemez gerçekler arasındadır. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin din konusunda içine düştüğü açmazın kendi başına bir siyasi etkinlik olmadığını ve bunun hiç bir siyasi şahsiyetin kariyeri muvacehesinde değerlendirilemeyeceğini anlayarak palavraya kapılmaktan kurtulabiliriz.